

Zpráva o stavu krajských médií v období před krajskými volbami 2020 a návrhy na zlepšení pro nově zvolené krajské zastupitele

Obsah infolistu:

1. **O PROJEKTU**
2. **CO JSOU RADNIČNÍ PERIODIKA**
3. **PROČ JSOU RADNIČNÍ PERIODIKA PROBLÉM?**
4. **CO HODNOTÍME?**
5. **NEJČASTĚJŠÍ PROBLÉMY ZPRAVODAJŮ**
6. **TV VYSÍLÁNÍ NAKUPOVANÉ KRAJI**

O projektu

Cílem projektu je ohodnotit naplňování požadavku objektivního a vyváženého informování ve zpravodajích v době předvolební kampaně do zastupitelstev krajů a na základě těchto výsledků nabídnout novým politickým představitelům krajů doporučení na systémové změny, které povedou k nižší míře zneužívání zpravodajů k politickému PR vládnoucích koalic.

Nad rámec této tradiční analýzy jsme se zaměřili i na televizní pořady, které si kraje nakupují u regionálních televizních společností. Zde jsme se zaměřili především na základní kritérium, a to, zda pořady vedené jako zpravodajství, nabízí objektivní a vyvážené informace tak, jak požaduje zákon č. 231/2001 Sb. o rozhlasovém a televizním vysílání. Zákon ukládá provozovateli mj. povinnost poskytovat objektivní a vyvážené informace nezbytné pro svobodné vytváření názorů a ve zpravodajských a politicko-publicistických pořadech zajistit nezávislost a nevyhodňování žádné politické strany nebo hnutí.

Projekt je podpořen Ministerstvem spravedlnosti.

Co jsou radniční periodika?

Tímto termínem označujeme periodické tiskoviny vydávané územně samosprávnými celky (kraj, město, obec), které informují o místních záležitostech za veřejné peníze a s autoritou veřejné instituce. Mají tedy jednoznačně znaky veřejnoprávních médií, jako to známe např. u České televize nebo Českého rozhlasu. Obdobně je podle tiskového zákona (zákon č. 46/2000 Sb. o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku a o změně některých dalších zákonů) je vydavatel takového radničního

periodika povinen poskytovat objektivní a vyvážené informace o územním samosprávném celku a poskytnout přiměřený prostor pro uveřejnění sdělení, které vyjadřuje názory členů zastupitelstva územního samosprávného celku.

Proč jsou radniční periodika problémem?

Protože jsou vydávány za veřejné peníze a pod veřejnou autoritou, ale přitom jejich obsah bývá cenzurován ve prospěch aktuálního vedení samosprávy, která na vydávání periodika dohlíží.

První průzkum radničních periodik v r. 2006 v ČR ukázal, že jejich cenzura místními politiky a úředníky byla skutečně masivní a místo toho, aby toto médium přinášelo objektivní a názorově vyvážené informace o místních záležitostech, slouží více jako hlásná trouba pro skrytou politickou kampaň vedení samosprávy a očerňování opozice. Od té doby Oživení monitoruje periodika vždy před volbami, bohužel ale v čase nedochází k výraznému zlepšení.

Zneužíváním periodik dochází nejen k nelegálnímu financování permanentní politické kampaně, ale také k narušování rovné politické soutěže místních politických uskupení, což může vést až ke zrušení výsledku voleb a jejich opakování, jak se stalo v posledních komunálních volbách ve Strakonících (volby zrušil krajský soud v listopadu 2018).

Co hodnotíme?

Devět krajských zpravodajů vychází v měsíčním nákladu přes 2 miliony výtisků, které jsou zdarma distribuovány do schránek občanů. Čtyři z krajů zpravodaje vůbec nevydávají – Jihomoravský, Jihočeský, Moravskoslezský¹, Pardubický. Ve všech případech se jedná o měsíčníky vycházejících zpravidla s 11 čísly ročně. Občanům jsou distribuovány zdarma do poštovních schránek a jsou k dispozici v dalších zařízeních kulturních a sociálních služeb kraje. Do hodnocení byla zahrnuta řada 5 ti po sobě jdoucích čísel s posledním zářijovým výtiskem.

Zkoumaný vzorek

počet ÚSC (periodik)	9 (4 kraje zpravodaje nevydávají)
počet obyvatel	4 574 267
sledované období	5 posledních čísel před krajskými volbami 2020
9 zpravodajů vychází v měsíčním nákladu	2 237 738

Zpravodaj nevydávají – Jihomoravský, Jihočeský, Pardubický a Moravskoslezský kraj

¹ Moravskoslezský kraj si nakupuje přílohu v MF Dnes a dalších komerčních novinách. Zpravodaj nebyl hodnocen z důvodu technické nekompatibility v aplikaci hlásná trouba.

Hlavní ukazatele

Pozitivní ukazatele	Negativní ukazatele
Plocha, na které se referuje o činnosti politiků a radnice, tzv. politická plocha (POP)	Politická plocha anonymní, u které není znám autor (ANON)
Plocha s alternativními názory na politiku vedení města (ALT) - Index IRON	Politická plocha s poškozující formou, na které dochází zpravidla k dehonestaci názorových oponentů (ironizace, nápravné komentáře, atp.) (POŠK)
Plocha s informacemi o budoucím rozhodnutí (BUD)	Nadstandardní počet zmínek v textu o vedení města/kraje (starosta/hejtman + členové rady)
Plocha s informacemi o usneseních orgánů samosprávy (USN)	Nadstandardní počet fotek politiků ve vedení města/kraje (starosta/hejtman + členové rady)

Souhrnný Index BENEFIT

Výpočet indexu BENEFIT se odvíjí od střední hodnoty 50 %. Znamená to, že v případě hodnot vyšších než 50 % převládají v periodiku pozitivní ukazatele nad negativními, u hodnot do 50 % je tomu naopak. Hodnota indexu se přitom pohybuje v rozmezí 0 až 100 %.

Co znamená IRON (Index Různosti Názorů)

Jde o kritérium plurality politického obsahu periodika. IRON představuje poměr plochy periodika, která obsahuje sdělení odlišná od názoru radnice/hejtmanství (tj. vládnoucí koalice), vůči celkové ploše obsahující informace o „politice radnice/hejtmanství“.

Nejčastější problémy zpravodajů, které snižují objektivitu a vyváženost informování:

× **Nízký rozsah věnovaný informacím o činnosti hejtmanství a zdánlivá apolitičnost.**

Tento problém se u krajských zpravodajů objevuje v menší míře, než u zpravodajů obecních/městských. **V průměru plocha týkající se činnosti hejtmanství tvoří téměř 54 % z celého obsahu zpravodaje.** Jediným výrazněji apolitickým zpravodajem je čtyřstránkový Liberecký kraj, který informacím o politice kraje a názorech zastupitelů věnuje pouze 27% obsahu.

× **Většina prostoru je věnována tématům, které ukazují vládnoucí politickou reprezentaci v pozitivním světle**

× **Veškeré hodnoty Indexu IRON jsou koncentrovány v názorovém obsahu, nikoliv ve zpravodajském a ve většině krajských zpravodajů jsou moderovány anketní otázkou**

Tyto problémy zobrazuje Index IRON a dále hodnoty, které vyjadřují míru prezentace vedení kraje ve zpravodaji (počty zmínek o politikovi a počty fotek).

Index IRON je základní kritérium naší analýzy, které poměruje, kolik prostoru je věnováno informacím, které nabízejí alternativní řešení/nápady nebo kritický pohled na politiku kraje.

Průměrná hodnota indexu v roce 2020 byla **2,12 %**, jinými slovy průměrně krajské zpravodaje poskytují pouze 2% obsahu informacím, které týkají nápadů na řešení problémů nebo polemice.

V průměru je 98 % prostoru dopřáno politickému vedení, což nelze považovat za naplnění požadavku na vyvážené informování o místním dění.

Kraje, které dosáhly v indexu IRON nadprůměrné hodnoty:

Královéhradecký kraj	2,25 %
Kraj Vysočina	2,46 %
Plzeňský kraj	4,25 %
Středočeský kraj	5,18 %

Nejzajímavější řešení názorové rubriky nabízí plzeňský zpravodaj, který používá rubriku Hyde park – koaliční i opoziční zastupitelé debatují na jedno téma a zodpovídají dotazy moderátora. Zároveň na sebe mohou reagovat a občan má možnost porovnat jednotlivé názory k tématu, schopnost zodpovědět dotaz i úroveň argumentů.

Příklady nevyváženosti a neobjektivnosti zpravodajských rubrik:

Vedení Ústeckého kraje deklaruje jasný zájem o budoucnost a úspěšný rozvoj Lužické nemocnice a polikliniky v Rumburku

Poliklinická nemocnice a poliklinika v Rumburku je řadu měsíců obklápená tlakem stávajících poskytovatelů a zejména mezi obyvateli. Sledováním výhledů důležitým tlakem při rozhodování. Tyto informace ale možná obuhrají řadu polípek či nepříliš, které a provádějí, ekonomického problému, udělají problém politický. Ani dubnové rozhodnutí Zastupitelstva Ústeckého kraje o odkoupení nemocnice a nemocničního majetku, tedy budov a zařízení, od správců konkrétního podniku a provozování nemocnice pod hlavičkou příspěvkové organizace kraje nepřímo potřebné ukolovnění. Přitom klád a jasota potřebují pro svou práci ti, na kterých dohlíží míra zájmu, další osob nemocnice. Lékaři a zdravotníky personál. Ti rozhodují o tom,

ma kraji nakonec podalše po perspektivě nemocnici lespit a dnes pro ni začína další etapa. Musjí se provést rozsáhlé rekonstrukce a zajištění personálu, aby se byla pšobohodnota nemocnice se vším všudy" pošliší při besedě se záměstnanci hejtmana Oldřicha Bubonického. Besedy se záměstnanci se zúčastnili hejtman Ústeckého kraje Oldřich Bubonický, náměstek hejtmana Martin Křída, Stanislav Rybák, Petr Smělý, Zdeněk Matouš, Jaroslav Komárek, zástupce Ústeckého kraje Ladislav Drýl a členka Zastupitelstva Ústeckého kraje Tereza Hyřálová. V úvodu prezentace informovaly vedení kraje záměstnanci o prvotních plávaných investičních záměrech ve výši 600 až 700 milionů korun v příštích několika letech. Někde o žádná nepodceňují tiska. Přes

to, že je kraj vlastněkem nemocnice teprve několik týdnů, provádí pracovní majitelstvo a investičního odboru spolu s radním Ústeckého kraje Ladislavem Drým všechny budovy od sklepa ní na písku a velké podněbné se seznamí s jejich stavem. "Jde o krásné sklady architektury, na kterých se bohužel výrazně projevuje fakt, že investice v minulosti byly směřované do jednodušších sálů, ovláčen a okáren. V těch je třeba pokračovat, ale doplnit je investicemi do střeš, oken, zateplení a centrálních rozvodů elektřiny, vody a kanalizace," uvedl člen Rady Ústeckého kraje Ladislav Drýl.

V následní diskusi zjistilo vedení kraje záměstnanci, že má ementem zájem na ochotném doslovně zdravotní péči, úspěšně rozvoji nemocnice a posílení personálního stavu. Věřeno a přítomných záměstnancích deklarovala zájem v nemocnici zůstat a dále pracovat v krajské příspěvkové organizaci. Ladislav Drýl zdůraznil, že jednání se správcí konkrétního podniku a důležitosti podpory ze strany

POLIKLINIKA v Rumburku

ZLEPŠUJEME

Na provoz ztrátových oddělení nemocnic kraj hodlá poslat 236 milionů korun

Královéhradecký kraj letos plánuje vyplatit svým nemocnicím vyrovnávací platby za plnění závazků veřejné služby v celkové výši 236 milionů korun. K již schváleným 140 milionům se přičítá druhá část ve výši 96,2 milionů korun. Částku představují 236 milionů korun si rozdělí čtyři subjekty: • Oblastní nemocnice Náchod (134 milionů korun) spadají pod ni nemocnice v Břechnově nad Knežnou, v Bručnově v Jaroměři, poliklinika v opočně a ambulance v Novém Městě nad Metují • Oblastní nemocnice Jičín (59 milionů korun) spadají pod ni nemocnice v Novém Bydčově • Oblastní nemocnice Trutnov (18 milionů korun) • Městská nemocnice Dvůr Králové nad Labem (15 milionů korun) • Středoprávní nemocnice je v současnosti negativně ověřeno současným stavem a sítím informací COVID-19. Nemocnice musejí pozastavit provádění

plávaných operací, které pro ně představují značnou část příjmů. To se ale týká celého zdravotnictví," doplnil náměstek Gabriel. Smlouvy o závazku veřejné služby kraj uzavřel a nemocnice mí v roce 2016 na období 10 let.

"Na konci loňského roku zastupitelé schválili vyrovnávací platby nemocnicím ve výši 140 milionů korun. Nyní radě doplnila zastupitelstvo schválit další část úhrady závazku veřejné služby ve výši 96,2 milionů korun. Jsou to finanční prostředky určené na účelové úhrady tří oddělení, kterými jsou onkologický neoprofity. Jedná se například o internu, chirurgii, IFS, onkologii, pediatrii nebo psychiatrii." Ales Gabriel, náměstek pro oblast zdravotnictví

Ales Gabriel, náměstek pro oblast zdravotnictví

Nová nemocnice pro občany Zlínského kraje

Baťa Zlín budoval tak, že se inspiroval ve světě a chtěl vadyčky to NEJ – nejmodernější, nejfunkčnější, zkrátka pro lidi to nejlepší. "Udělal jsem to jako on a výjímky jsem do zdravotnictví navštívil nové postavené nemocnice, abychom vyšli všichni novými poznatky. Nešlo to jinak, protože v ČR se zcela nové nemocnice dlouhá desetiletí nestaví. I proto jsme pozvali profesora Perssona, který zodpovídal za výstavbu dnes asi nejmodernější nemocnice The New Karolinska University Hospital v blízkosti Stockholmu," říká hejtman Jiří Čunek. O své zkušenosti se profesor Persson podělil na přednášce v červnu 2019 ve Zlíně.

Lennart Persson profesor a neurochirurg z Uppsaly "Když jsem uvažoval o projektu, 90 procent zdravotníků bylo proti a čítalo stavbu nemocnice pouze opravit. Předpokládalo se, že ale po opravě jeme, že se bojí změny. Dnes je však 100 procent zaměstnanců heřkých na to, že pracují v nové nemocnici. Jsou jí jednou z nejmodernějších na světě."

U zrodu nové nemocnice stáli primáři ze všech čtyř krajských nemocnic. Každý jeden o půl roku pracovali s architekty na nejoptimálnější řešení. Přitom měli před očima projekty nových nemocnic ze zahraničí, které jsou ve světě považovány za nejlepší.

MUDr. Jozef Macko, Ph.D. předseda novorozeneckého oddělení KNTH

"Kapacity stávající nemocnice už jsou zcela vyčerpány a každodenní boj o lůžka a každodenní převzatí pacientů jsou již z hlediska péče o pacienty neúnosné."

Ve Vrchlabí přibude 34 lůžek v domově pro seniory

Královéhradecký kraj plánuje přístavbu domova pro seniory ve Vrchlabí. Nová budova rozšíří kapacitu zařízení o 34 lůžek, kraj zastavbu zaplatí 80 milionů korun. Radě kraje vybrala zpracovatelské projektové dokumentace, který ji kraj dodá za přibližně 2,2 milionů korun bez DPH, a to ještě v letošním roce. Projekce dokumentace zpracovává společnost TECHNICO Opava. Měla by být hotová ještě letos. Do nové přístavby plánuje investovat přibližně 80 milionů korun bez DPH. A to ještě v letošním roce. Vypracování projektových a technických dokumentací začal v červnu letošního přístavbu roku. Projektů připravují bezbariérové budovy zdravotní kroužek

pokořijí zájemní pro personál, centrální koupelnu s hydraulickou vlnou, rehabilitační místnosti a sklady. Cílem je, aby mezi klienty také bude relaxovat, uvořit vnitřní klid s odpočinkovými kouty, zinnými zahradami, terasami a kadeřačnickou místností," doplnil radní pro oblast investic Václav Řehoř. Vrchlabýský domov pro seniory prostředím rekonstrukcí v roce 2016. Za 8,4 milionů korun kraj kompletně opravil střechu s podkrovním a pořídit i nové výtahy. Domov pro seniory Vrchlabí je příspěvkovou organizací Královéhradeckého kraje s celkovou kapacitou 68 lůžek. Organizace poskytuje pobytové služby pro seniory.

"K současné budově domova pro seniory ve Vrchlabí chceme přistavět třípodlažní objekt, který umožní ubytovat 20 osob s psychickým onemocněním a 14 osob trpících stáveckou demencí." Vladimír Berner, náměstek pro sociální věci

Vladimír Berner, náměstek pro sociální věci

"Když uvádím, že rekonstrukce Batošky je lepší řešení, hádám, že nikdo by mi neřekl, že to není nejlepší. Vyřazení nových a budování prostor je základní podmínkou poskytování kvalitní zdravotní péče."

MUDr. Michal Pišárk předseda oddělení urgentního příjmu KNTH

MUDr. Michal Grepel, Ph.D. předseda ortopedického oddělení KNTH

"Medicina se neustále rozvíjí. Vznikají nové obory, nové možnosti, nové přístroje. Jako vedoucí lékař ortopedie bych chtěl mít možnost tento obor nejen udržovat, ale také rozvíjet. To vše vyžaduje lůžka, peníze, čas, ale také prostory. Současný stav nepřipouští a ani nemůže přinést požadovanou věk nemocnice 21. století."

MUDr. Michal Grepel, Ph.D. předseda ortopedického oddělení KNTH

× **Míra prezentace politiků**

Počty zmínek o členech rady a jejich fotky jsou specifickou kategorií, která kvantifikuje míru, s jakou politici využívají prostor zpravodaje pro vlastní zviditelnění. Je samozřejmé, že cílem není dosáhnout nulových hodnot. Na druhou stranu, v některých periodících je znát masivní využívání prostoru. Zákon o volbách do Zastupitelstev krajů zároveň v § 56a odst. 6 zakazuje využívat k volební kampani komunikační média kraje nebo obce nebo právnické osoby, která je ovládaná krajem nebo obcí.

Nejčastěji byl vidět a slyšet hejtman Ústeckého, Olomouckého a Zlínského kraje;

Oldřich Bubeníček – zmínka 27krát, foto 9krát,

Ladislav Okleštěk – zmínka 19krát, foto 6krát

Jiří Čunek – zmínka 15krát, foto 4krát

Průměrně je hejtman/ka zmíněn 12krát v jednom čísle zpravodaje, fotka hejtmana/ky 3krát v rámci jednoho čísla zpravodaje

× **Přímý vliv politiků na tvorbu obsahu**

Systémové podřízení zpravodaje pod politické vedení povoluje současná legislativa, kdy se zpravodaj a dozor nad jeho vydáváním stává automaticky pravomocí rady, nikoliv zastupitelstva (obce, města nebo kraje). Přestože většina zpravodajů má redakční radu, která dozoruje vydávání periodika (7:2), v redakční radě dominují politici a zástupci koalice.

Tento problém se projevuje ve více kritériích zároveň, ale přímý vliv na tvorbu obsahu v extrémní podobě **nabírá znaky tzv poškozující plochy**, což jsou vyjádření, která napadají a dehonestují alternativní názory nebo jejich nositele.

Z 9 zpravodajů se poškozující vyjádření objevily pouze v Magazínu 21 Zlínského kraje a dosáhly hodnoty 1,93 % z POP (obr 1). Zlínský zpravodaj zároveň nejlépe demonstruje tematické ohýbání obsahu směrem k potřebám vládnoucích představitelů a jejich politik. Výrazné je to díky jedinému silnému tématu, kterým je stavba nové nemocnice. (obr.2)

Příklad poškozující plochy

Antimonopolní úřad potvrdil, že Zlínský kraj nepochybil v soutěži na projektanta nové nemocnice

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS) rozhodl, že Zlínský kraj při výběrovém řízení na projektanta nové nemocnice ve Zlíně-Malenovicích nepochybil, proto ÚOHS zamítl námitky stěžovatele proti soutěži. Několik dní poté, kdy sdělovali prostředky zveřejněny zprávy, že ÚOHS neshledal pochybení na straně zadavatele veřejné zakázky na projekt nové krajské nemocnice, objevila se v některých médiích informace o tom, že hejtmán Čunek se sešel s ředitelem ÚOHS Rafalgem na „tajné schůzce“, a následovaly zprávy, že ministr vnitra Hamáček bude premiéru Bobovišovi navrhnout odevolání ředitele ÚOHS. V této situaci vydal hejtmán své vyjádření:

Vyjádření hejtmána Jiřího Čunka

Zpráva ve sdělovacím médiu, kterou jsem našel na internetové stránce Aestym, narušuje na samé věci obě strany. Každý z nás má právo vyjádřit svůj názor, ale v tomto případě je to zvláštní, protože se jedná o veřejnou správu. Právě díky svému úřadovnickému a úřednickému postu můžu obě strany více poznat. Jako hejtmán Zlínského kraje jsem prozatím neprohlásil rozhodnutí antimonopolního úřadu. Jsem přesvědčen, že výběrové řízení má být pro všechny transparentní a dobré. Úspěchy v tomto řízení nové nemocnice jsou viditelné a to jsou právě ty, které bychom chtěli vidět. To je to, co bychom chtěli vidět. To je to, co bychom chtěli vidět. To je to, co bychom chtěli vidět.

V této věci na hejtmánské nevolnosti. Ze předchozího sociálnědemokratického a národnědemokratického období v krajské nemocnici ve Zlíně-Malenovicích. Pochybil by se jen podatelé projektu nové nemocnice zastavili. Zlínský kraj v se-
běm přitom zakázal práci v České republice a v tomto směru zprávy v pravo-
máru kradli nemocnici by byly nevyhnutelné. V náplni práce hejtmána je, aby v úlohu v zájmu občana Zlínského kraje takovému vývoji zabránil. K tomu pochopitelně využívá nejen jako hejtmán, ale i jako zastupitel veřejnosti a jako člen zastupitelstva kraje. Rozhodnutí a úkoly, které jsou mu svěřeny, jsou veřejně přístupné. Úkoly, které jsou mu svěřeny, jsou veřejně přístupné. Úkoly, které jsou mu svěřeny, jsou veřejně přístupné.

Proti nové nemocnici nestojí obyčejní lidé, kteří mají téměř neomezené finanční prostředky a vliv do podnikatelské sféry

21 Náš téma

Na dvě dvostranné odpovídají lidé pracující na projektu Nové nemocnice v Malenovicích na nepravdivá tvrzení, která ve veřejném prostoru nejčastěji zrajívali:

- ✗ Občané neměli možnost se ke stavbě nové nemocnice vyjádřit**
Nejen občané v tomto kraji vědí, že je to nesmysl. Stavba byla mnohokrát v centru zájmu celostátních médií a tolik veřejných setkání se nevěnovalo v ČR žádnému jinému projektu. Nová nemocnice byla projednána v 5 největších městech našeho kraje na 12 veřejných setkáních. Cytokrát a ní hlavo-
slovou zastupitelstvo a vyjadřovali se k ní mnohokrát komise a odborné týmy ekonomů, stavební a lékařů.
- ✗ Nová nemocnice bude dvakrát dražší než rekonstrukce stávajícího areálu**
Několikrát většina občanů našeho kraje něco stavěla, rekonstruovala nebo opravovala, ať v městem či venkem. Všichni vědí, že nejdůležitější – rekonstrukce není nikdy tak jednoduchá, jak to na začátku vypadá, ale vždycky se pro-
drazí. Nikdy nepostavíte to, co byste chtěli, ale vždy musíte sloužit kompromisům. Novou stavbu můžete postavit zcela podle svých představ, toto je u nemocnice stejné. Projekt ve staré nemocnici počítá s rekonstrukcí stávajících a výstavbou nových budov v objemu téměř 400 tisíc metrů kubických obestavěného prostoru. Přitom se má zdemolovat 18 budov. To vše za normálního provozu nemocnice. Proto má trvat 25 let. Nová nemocnice má 440 tisíc metrů kubických obestavěného prostoru, není nijak omezena, a proto může být dokončena do 5 let. Jednoduše řečeno, stavíme-li ve staré či nové nemocnici jeden metr kubický za stejné peníze a započítáme ztrátu peněz za 25 let omezení provozu KNB, je pro laiků zřejmé, že nová nemocnice bude levnější.
- ✗ Kraj budou chybět peníze na investice do sociálních služeb, školství nebo dopravy**
Toto tvrzení vychází z nezalostí krajského rozpočtu. Ve střednědobém plánu kraje jsou zahrnuty dlouhodobé investice do všech zra-
novaných oblastí. Vzhledem k tomu, že kraj má dnes nasazenou již téměř polovinu peněz na novou nemocnici a zbytek si půjčí se splá-
ckou cca 200 milionů korun ročně, situace tak dobře zvládne, aniž by trpěly ostatní oblasti. Příjmy kraje jsou ve výši 14,5 miliardy korun.
- ✗ Platy zdravotníků budou dít zaostávat za jinými kraji, hrozí nedostatek personálu**
Kraj nedává peníze na platy zdravotníků, ty jsou tvořeny z příjmů nemocnic ze zdravotního pojištění. Novou nemocnici postaví kraj za své peníze. Po přesídlení nemocnice do nové ziská za starý areál KNB cca 1 miliard

✗ Nedodržování základních zásad novinářské práce

V naší analýze sledujeme pouze jeden důležitý bod novinářské práce, a to neotiskování anonymních článků. Jde o rozšířený a stále přetrvávající problém, kdy články ve zpravodajích nemají jasného autora a čtenář neví, kdo mu informaci sděluje. V různé míře anonymní příspěvky obsahují všechny krajské zpravodaje kromě Novin kraje Vysočina.

Rozsah anonymní plochy POP v roce 2020:

Kraj Vysočina	0,00%
Zlínský kraj	15,76%
Liberecký kraj	24,20%
Středočeský kraj	40,59%
Karlovarský kraj	47,84%
Královéhradecký kraj	48,72%
Olomoucký kraj	49,63%
Ústecký kraj	51,52%
Plzeňský kraj	60,60%

Porovnání výsledků hlavních indexů v roce 2016 a 2020

V časovém porovnání je patrné, že krajské zpravodaje se nezlepšují v poskytování dostatečně vyváženosti obsahu, jehož hodnota se téměř nezměnila. Ovšem zároveň se zvýšil rozsah pozitivně hodnocených kritérií, protože souhrnný index benefit se zvýšil ze 40 % na 47 % v roce 2020. **I tak je ale nutné konstatovat, že v celkovém průměrném hodnocení zpravodaje stále leží pod 50% hranicí, nad kterou začínají převládat pozitivní rysy nad negativními.**

	2016	2020	2016	2020
	IRON	IRON	BENEFIT	BENEFIT
Liberecký kraj	4,85%	0,00%	28,78%	59,77%
Kraj vysočina	1,31%	2,46%	43,41%	56,52%
Karlovarský kraj	5,23%	2,01%	26,23%	57,72%
Ústecký kraj	0,14%	1,96%	n/a	31,42%
Plzeňský kraj	3,68%	4,25%	39,78%	59,26%
Olomoucký kraj	0,00%	0,43%	34,79%	19,28%
Středočeský kraj	3,27%	5,18%	45,94%	68,15%
Královehradecký kraj	1,94%	2,25%	39,14%	46,73%
Zlínský kraj	0%	0,53%	42,74%	32,04%
průměr	2,27%	2,12%	37,60%	47,88%

Doporučení pro zvýšení objektivitu a vyváženosti zpravodajů

Konkrétní doporučení jsou zasílána společně s výsledky analýzy jednotlivým krajům. Obecně je ale možné doporučit zavést následující pravidla

- **Redakce je aktivní v získávání alternativních sdělení**
- **Jmenování a podpora nezávislosti redakce/redaktora**
- **Důsledné oddělování zpráv od názorových sdělení**
- **Posílení vyváženosti zpravodajských příspěvků** – i u přijatých rozhodnutí má veřejnost právo vědět, zda existovali nějaké alternativní přístupy či co si o důležitých rozhodnutí myslí opoziční zastupitelé.
- **Poskytnout větší prostor pro budoucí rozhodnutí** – příspěvky, které informují občany o možnosti podílet se na nějakém rozhodování (participativní rozpočty, debaty o územním plánování atd.
- **Systémové oddělení vydávání zpravodaje od vedení kraje** – členem redakční rady by neměl být nikdo z vedení kraje. Ideální je svěřit dohled na médiem zastupitelstvu, aby jednání a zápisy redakční rady byla automaticky přístupná veřejnosti.

TV vysílání nakupované kraji

Zkoumaný vzorek:

počet ÚSC nakupující TV obsah	10 (3 kraje nenakupují TV programy)
počet obyvatel	6 846 704
sledované období	5 dílů před krajskými volbami 2020

Vydávání zpravodajů již dlouho není jedinou mediální aktivitou samospráv – mediální působení se rozšiřuje směrem k TV vysílání, rádiovému vysílání a sociálním sítím. Lokální politika se tak dostává pod značný tlak médií, které jsou zcela pod kontrolou politického vedení, protože nezávislá lokální média dlouhodobě ubývají a nová nevznikají. Zároveň jiné zdroje mediálního obsahu jsou hlídány ještě méně než radniční periodika. Sociální síť je obtížné v množství obsahu monitorovat, televizní vysílání jsou také neprobádaným územím.

Naše analýza se zatím zaměřila na základní zmapování pořadů, které jsou financované krajem a jejich dodržování zákonných povinností. Pro poskytovatele televizního vysílání platí povinnost objektivního a vyváženého informování v případě, že jde o zpravodajské nebo publicistické pořady.

Vyváženost informací v TV pořadech nakupovaných kraji je minimální. **Ze všech 10 krajů pouze ve Středočeských novinách TV Praha se v jednom v díle ze 14. září 2020 objevují 2 vstupy opozičních zastupitelů k tématu mimořádného zasedání zastupitelstva.** Ve všech ostatních případech v příspěvcích nevystupují nositelé alternativních názorů.

Typy smluvních zajištění, formáty jednotlivých pořadů, ale i počty nakupovaných pořadů jsou velmi rozdílné. Některé kraje potvrzují smluvně, že jde o propagaci kraje, jiné ve smlouvě odkazují k povinnosti objektivního a vyváženého informování a výslovně nakupují zpravodajské pořady. V obou typech ale chybí v závěrečné prezentaci na webu regionálních poskytovatelů TV vysílání označení, že jde o pořady financované kraji. Častý je i dozor na vydávanými pořady – dodávání podkladů a schvalování finální verze pořadů ještě před odvysíláním.

Přehled nakupovaných televizních programů krajskými samosprávami (2020)

	TV 1	periodicita	dodavatel	TV 2	periodicita	dodavatel
Jihočeský kraj	U nás v kraji	4/měsíc	JVT, a.s.			
Karlovarský kraj	Jak žije karlovarský kraj	4/měsíc	ZAK TV s.r.o.	Karlovarský kraj – zprávy	4? (55/rok)	TV Západ
Královohradecký kraj	Expres královohradeckého kraje	4/měsíc	VČTV, s.r.o.			
Liberecký kraj	Krajský magazín	4/měsíc	Liberecká TV,			
Moravskoslezský kraj	10 druhů pořadů, nejvíce ke zpravodajství pořad chytrý region, pospaný jako ekonomický týdeník MS kraje	4/měsíc	Polar televize Ostrava, s.r.o.	Aktuálně z Moravskoslezského kraje	23/měsíc (za červen)	TV Relax (Pohoda)
Olomoucký kraj	řekni to hejtmanovi, Náš kraj Krásně v kraji Přehled událostí	4/měsíc	TV Morava	Události z kraje	48/rok	Televize Přerov, s.r.o.
Pardubický kraj	Krajský expres (Expres pardubického kraje)	4/měsíc	VČTV, s.r.o.			
Plzeňský kraj	Jak žije Plzeňský kraj	4/měsíc	ZAK TV s.r.o.	Náš kraj	4	MediaPoint Consulting s.r.o.
Středočeský kraj	víc pořadů, zejména Středočeské noviny	4/měsíc	Praha TV s.r.o.	smlouva na vysílání pořadů, které vyrábí Praha TV		Regionální Televize CZ s.r.o.
Zlínský kraj	výroba reportáží, které jsou zařazovány do pořadů, zejména DENÍK TVS Týden ve Zlínském kraji Sportovní týdeník	4/měsíc	J.D.Production, s.r.o.	pouze pořad ROZHOVOR S		Regionální Televize CZ s.r.o.

Výčet programů není kompletní. Moravskoslezský a Olomoucký kraj nakupují televizní obsah ještě u dalších provozovatelů televizního vysílání. Více je zobrazeno na mapě níže.

Doporučení pro zvýšení objektivitu a vyváženosti TV vysílání

- Důsledné rozlišování mezi propagací a zpravodajstvím – na webu provozovatele televizního vysílání musí být divákovi zcela jasné, zda sleduje objektivní a vyvážené zpravodajství nebo smluvně zajištěnou propagaci kraje.
- V případě, že je smluvně poptáváno zpravodajství, je nutné, aby si podklady pro reportáže opatřil provozovatel vysílání nezávisle. (v současné době dochází k dodávání podkladů i následné kontrole obsahu ještě před odvysíláním reportáží)

Zpracovaly: Šárka Trunkátová, sarka.trunkatova@oziveni.cz

Lenka Svobodová, lenka.svobodova@oziveni.cz

